

stykkede grunde, jfr. *Bendt Andersen* i Fast ejendoms regulering, 3. udgave, s. 251-52.

3. På *sundhedsområdet* gælder det modsatte princip. Nye skærpede regler skal eller kan efter sundhedsmyndighedernes bestemmelse tillempe også på anvendelse af fast ejendom, der hidtil har været lovlig, og som er i gang. Dette er udtrykkelig fastslået af hygiejnekommissionen i betænkning nr. 590/1970, s. 112 og 120. I et forslag til et hygiejnereglement, udarbejdet af kommissionen, hedder det i indledningsbestemmelsen, at reglementet skal finde anvendelse over for alle ved dets ikrafttræden eksisterende forhold eller indretninger, medmindre andet udtrykkelig er fastsat i de enkelte bestemmelser. Og i kommentaren til dette forslag hedder det, at det også hidtil har været erkendt, at sundhedsmæssige regler i modsætning til lovgivning på så mange andre områder principielt også må finde anvendelse på eksisterende forhold eller indretninger. Princippet er i øvrigt udtalt i betænkning 460/1967 om bygningskader, s. 23 f, samt i retspraksis, særlig klart i UfR 1956.734.

Under denne sag, der drejede sig om en fødevarerbutik, fremlagdes en skrivelse fra landbrugsministeriet, hvor det helt generelt udtales, at bestemmelser i nye købekontrolregulativer, der stiller strengere krav end hidtil, også finder anvendelse på allerede godkendte virksomheder, medmindre regulativet udtrykkelig fritager eksisterende virksomheder. Synspunktet blev lagt til grund af domstolene i den konkrete sag, jfr. også VLT 1944.106.

Selvom princippet således er helt fast og klart, tillempe det ikke ganske ubetinget. For det første er det temmelig almindeligt, at nye regler først træder i kraft efter konkret bestemmelse fra sundhedsmyndighederne med det resultat, at der bliver mulighed for at undlade at kræve reglerne tillempe, hvor man ikke skønner dette nødvendigt. For det andet er der ofte fastsat frister for de nye reglers ikrafttræden. Som eksempler kan nævnes, at et tillæg til sundhedsvedtægten for København, der blev gennemført i 1933, og som pålagde indførelse af vandklosetter, hvor afløbsforholdene overhovedet muliggjorde det, først skulle være endeligt gennemført efter 5 års forløb, samt regulativ nr. 72 af 19. februar 1960 om ind-

retning og renholdelse af virksomheder, hvori der foregår tilvirkning af æggeprodukter, i hvis § 9 det er bestemt, at for virksomheder, der er oprettet før regulativets ikrafttræden, kan statskontrollen fastsætte en passende frist for de nye reglers tillempe.

Reglerne om *boligtilsyn*, lovbekendtgørelse nr. 383 af 20. juni 1969, er nærmest beslægtet med sundhedsreglerne. Boligtilsynslovens regler må naturligvis anvendes på eksisterende bebyggelse; ellers ville de jo være i det væsentlige overflødige. Men helt så streng som sundhedslovgivningen er boligtilsynsloven ikke over for eksisterende bebyggelser. Boligtilsynet kan således vel kræve mangler ved en bebyggelse afhjulpet, men kun inden for ret snævre økonomiske rammer, lovens § 11. Hvis forholdene imidlertid er så slette, at manglerne ikke lader sig afhjælpe eller i hvert fald ikke inden for de af loven fastlagte økonomiske rammer, kan boligtilsynet derimod helt forbyde anvendelse til beboelse, se *Bendt Andersen* i Fast ejendoms regulering, 3. udgave, s. 306 ff.

4. Samme princip som på sundhedsområdet, at nye regler anvendes eller kan kræves anvendt på allerede igangværende brug af fast ejendom, gælder for *brandlovgivningen*. Princippet er udtalt i den gamle lov om brandvæsenet i København af 15. maj 1868, § 42, hvori det hedder, at justitsministeriet er berettiget til at foreskrive de forandringer i og tillæg til de brandpolitiet vedrørende forskrifter, hvortil erfaringen måtte vise trang. Princippet er i lov nr. 247 af 10. juni 1960 om brandvæsenet i købstæderne og på landet udtrykt i § 28, hvori det bl. a. bestemmes, at brandmyndighederne for ejendomme, hvor særlig brandfarlige forhold er til stede, eller hvor store værdier er udsat for ødelæggelse, kan bestemme, at der træffes foranstaltninger til formindskelse af brandfaren eller til sikring af forsvarlige sluknings- eller redningsmuligheder i tilfælde af brand, samt i § 40, hvorefter justitsministeriet kan udfærdige sådanne bestemmelser, som findes fornødne til forebyggelse af brandfare og til sikring af forsvarlige sluknings- og redningsmuligheder i tilfælde af brand, se også betænkning 460/67, s. 21-22. I praksis udvises dog en vis, beskedent tilbageholdenhed over for eksisterende brug. Som eksempler kan nævnes, at be-